



REPUBLIKA HRVATSKA

PUČKI PRAVOBRANITELJ

Broj: P.P.R.-25-02-297/16

Zagreb, 13. siječnja 2017.

HRVATSKI SABOR
Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
Zagreb, Trg sv. Marka 6

Predmet: - Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima,
s Konačnim prijedlogom zakona
- mišljenje, dostavlja se

Poštovani,

Sukladno ovlasti pučke pravobraniteljice iz čl. 17. Zakona o pučkom pravobranitelju (NN, br. 76/12), dostavljamo Vam prijedlog i mišljenje na tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, s Konačnim prijedlogom zakona.

Pučka pravobraniteljica uključila se u javnu raspravu o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima te su tom prilikom neki od naših prijedloga uvaženi. Tako je, primjerice:

- uvaženo da se povoljniji uvjeti za odobravanje stalnog boravka primjenjuju i na osobe koje su rođene i od rođenja žive na području RH, ali zbog opravdanih razloga na koje nisu imale utjecaja, nisu imale regulirani boravak te na dijete koje živi u RH a čija oba roditelja u trenutku njegovog rođenja imaju stalni boravak; ili čiji jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta ima odobren stalni boravak (uz suglasnost drugog roditelja); ili čiji jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta ima odobren stalni boravak, a drugi je nepoznat, umro, proglašen umrlim, lišen roditeljske skrbi ili poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb;
- brisano da se posjete centrima za zadržavanje državnih tijela, međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom ljudskih prava ograniče „trenutnim mogućnostima centra“;
- uvaženo da se stroži policijski nadzor odnosi samo na ograničavanje slobode kretanja, te su brisane mjere ograničavanja prava na posjete i ograničenje prava na korištenje privremeno oduzetih novčanih sredstava. Nije usvojen prijedlog koji se tiče strožeg policijskog nadzora za pokušaj samoozljeđivanja (ako je u pitanju psihička bolest, mjeru ne bi trebalo primjenjivati).

Dopisom pučke pravobraniteljice Hrvatskom saboru od 19. svibnja 2016. godine, naveli smo da tadašnji Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima u nekim odredbama predstavlja poboljšanje u odnosu na važeći Zakon o strancima (u daljnjem tekstu: ZOS). Međutim, imajući u vidu da Konačni prijedlog ZOS-a razrađuje odredbe o odbijanju ulaska i izlaska stranaca iz Republike Hrvatske, mjere koje se poduzimaju prema strancima koji nezakonito borave, odnosno ograničavanje slobode kretanja te dragovoljni odlazak ili prisilno udaljenje te njihov boravak u Republici Hrvatskoj, potrebno je jasnije normirati predložene odredbe, vodeći računa o njihovim ljudskim pravima. Konačnim prijedlogom ZOS-a se predviđa i novi uvjet za odobravanje stalnog boravka – osigurano stanovanje, ali bez definiranja tog pojma čime se ostavlja prostor za arbitrarno postupanje.

Kao opravdanje za donošenje zakona po hitnom postupku navodi se kako je potrebno hitno usklađivanje odredbi važećeg ZOS-a s odredbama Direktive 2004/38/EZ o slobodi kretanja građana Europske unije i članova njihovih obitelji, s ciljem izbjegavanja mogućnosti pokretanja službenog postupka povrede prava Europske unije protiv Republike Hrvatske, kao i odredbama Direktive 2014/67/EU o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“). Međutim, nije jasno zašto u velikoj mjeri sadrži i odredbe koje s navedenim Direktivama nisu povezane i za koje, samim time, ne postoje razlozi za donošenje po hitnom postupku.

U nastavku teksta slijede prijedlozi amandmana:

I. BORAVAK STRANACA

AMANDMAN 1. na članak 19. Konačnog prijedloga ZOS-a (privremeni boravak zbog spajanja obitelji)

Prijedlog amandmana 1.:

Predloženi članak 19. mijenja se na način da se iza članka 56. ZOS-a i predloženog naslova dodaje članak 56.a koji glasi:

„Član uže obitelji hrvatskog državljanina iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona za odobrenje privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji ne mora ispunjavati uvjet iz članka 54. točke 2. kada se strana putna isprava ne može pribaviti u diplomatskom predstavništvu strane države u RH ili kada postupak pribavljanja strane putne isprave ima za posljedicu razdvajanje obitelji te točke 3. i 4. ovog Zakona.“

Dodatno, radi potrebe za ujednačavanjem uvjeta odobravanja privremenog boravka iz humanitarnog razloga s onima zbog spajanja obitelji, predlažemo i da se dosadašnji članak 65. stavka 2. ZOS-a, koji se odnosi na privremeni boravak iz humanitarnih razloga nadopuni na način da nova odredba glasi:

„(2) Stranac iz stavka 1. ovoga članka ne mora ispunjavati uvjete iz članka 54. stavka 1. točke 2. kada se strana putna isprava ne može pribaviti u diplomatskom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj ili kada postupak pribavljanja strane putne isprave ima za posljedicu razdvajanje obitelji, te točke 3. i 4. ovoga Zakona.“

Obrazloženje amandmana 1.:

Konačni prijedlog ZOS-a predviđa da se za odobravanje privremenog boravka državljana trećih država, koji su članovi obitelji hrvatskih državljana, više neće zahtijevati prilaganje dokaza o sredstvima za uzdržavanje, što smatramo unapređenjem postojeće situacije.

Međutim, dosadašnja praksa MUP-a pokazala je da se u postupcima odobrenja i produžetka privremenog boravka osoba koje dugotrajno žive u RH, a mnogi su i članovi obitelji hrvatskih državljana, ne uvažavaju dostatno posebne životne okolnosti, socijalni i humanitarni razlozi.

Upravo stoga je pučka pravobraniteljica u Izvješćima Hrvatskom saboru za 2014. i 2015. godinu uputila preporuke da se prilikom donošenja rješenja o odobravanju boravka posebno vrednuju okolnosti koje se odnose na humanitarne razloge i spajanje obitelji (primjerice, dugotrajnost življenja u RH, zasnivanje obitelji i doma te nenapuštanje države tijekom cijelog tog razdoblja). Tijekom 2014. godine, putem pritužbi građana, primijetili smo promjenu prakse MUP-a, odnosno, strancima koji su živjeli u RH odbijani su zahtjevi za produženje privremenog boravka zbog neposjedovanja valjane strane putne isprave, iako im je prethodnih godina, u istoj situaciji, boravak uredno produžavan sukladno odredbi članka 52. stavka 3. i 4. ZOS-a.

Zbog toga su se u nezavidnoj situaciji našle osobe koje dugotrajno žive u RH, a koje zbog tranzicijskih i drugih razloga, na koje često nisu mogle osobno utjecati, nisu regulirale državljanstvo neke od novonastalih država na području bivše SFRJ pa, samim time, nisu mogle niti pribaviti nove putne isprave. Takva situacija osobito pogađa članove obitelji hrvatskih državljana kojima je prethodni boravak bio odobren radi spajanja obitelji ili iz humanitarnih razloga, a koji valjanu putnu ispravu nisu mogli pribaviti bez odlaska u matičnu zemlju, što je nerijetko za posljedicu imalo razdvajanje obitelji, osobito roditelja od maloljetne djece, na određeno vrijeme. Takva posljedica suprotna je smislu odredbe članka 62. stavka 1. Ustava da je obitelj pod osobitom skrbi države i Konvenciji o pravima djeteta koja propisuje obvezu osiguravanja uvjeta da se dijete ne odvaja od roditelja protiv njihove volje.

Iz navedenog proizlazi da je inzistiranje na formalnom uvjetu posjedovanja valjane putne isprave za osobe koje dugotrajno borave na hrvatskom državnom području ili su članovi obitelji hrvatskih državljana, pretpostavljeno životnim i humanitarnim razlozima.

Stoga, smatramo da je u postupku izmjena i dopuna ZOS-a potrebno pri reguliranju privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji i iz humanitarnog razloga, potrebno dodatno osnažiti poziciju stranaca koji dugotrajno žive na hrvatskom državnom području i/ili su članovi obitelji hrvatskih državljana na način da se propiše iznimka, odnosno da zahtjevu za odobrenje privremenog boravka nisu dužni priložiti stranu putnu ispravu u slučaju kada se ona ne može pribaviti u diplomatskom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj, ili kada pribavljanje valjane putne isprave ima za posljedicu razdvajanje obitelji.

Jednako tako, s obzirom da je nemali broj osoba regulirao privremeni boravak iz humanitarnih razloga, iako su članovi obitelji hrvatskih državljana, jer u tom slučaju nisu morali ispunjavati uvjet osiguranih sredstava za uzdržavanje i reguliranog zdravstvenog osiguranja, iz Konačnog prijedloga ZOS-a proizlazi da će im ubuduće biti moguće regulirati privremeni boravak zbog spajanja obitelji jer se neće tražiti uvjet sredstava za uzdržavanje, ali ne i da će biti oslobođeni uvjeta reguliranog zdravstvenog osiguranja. Stoga, da bi se doista svim osobama koje su članovi obitelji hrvatskih

državljana, a koje su prethodno privremeni boravak regulirale zbog humanitarnih razloga, omogućilo da boravak reguliraju zbog spajanja obitelji, potrebno je propisati i dodatnu iznimku, odnosno, kao i u slučaju odobravanja privremenog boravka iz humanitarnih razloga, da ne trebaju imati regulirano zdravstveno osiguranje.

Ovakvo rješenje bilo bi i u skladu s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma 2013.-2020. s obzirom da je najveći broj Roma koji imaju čvrstu poveznicu s RH (rođenje na teritoriju, uža rodbinska povezanost, stanovanje, od interesa su za RH i slično) privremeni boravak regulirao iz humanitarnih razloga, upravo zbog nemogućnosti ispunjenja zakonskih uvjeta posjedovanja sredstava za održavanje i reguliranog zdravstvenog osiguranja. Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u RH, osobe kojima je odobren privremeni boravak dužne su mjesečno plaćati doprinos za zdravstveno osiguranje. Nemogućnost plaćanja traženog iznosa za zdravstveno osiguranje zbog loših materijalnih prilika pridonosi stvaranju poreznog duga, a dugovanja po tom pitanju po jednoj obitelji predstavljaju značajan novčani iznos i često su nenaplativa.

Dakle, na taj bi se način izjednačio status člana uže obitelji hrvatskog državljanina s podnositeljem zahtjeva za odobravanje privremenog boravka iz humanitarnih razloga, te više ne bi postojala potreba da, radi povoljnijih uvjeta, član obitelji hrvatskog državljanina regulira boravak iz humanitarnih razloga, već bi boravak mogao regulirati upravo zbog spajanja obitelji.

AMANDMAN 2. na članak 39. Konačnog prijedloga ZOS-a (stalni boravak):

Prijedlog amandmana 2.:

Predloženi članak 39. mijenja se na način:

- u članku 96. stavak 1. biše se predložena točka 4. koja glasi: „ima osigurano stanovanje“,
- iza predloženog stavka 2. dodaje se članak 3. koji glasi: „(3) Državljanin treće zemlje iz članka 94. stavak 1. ovog Zakona u postupku odobravanja stalnog boravka ne mora imati valjanu stranu putnu ispravu kada je ne može pribaviti u diplomatskom predstavništvu strane države u RH ili kada postupak pribavljanja strane putne isprave ima za posljedicu razdvajanje obitelji“.

Obrazloženje amandmana 2.:

Postojeća odredba članka 146. stavka 2. ZOS-a, koja propisuje da je prebivalište mjesto u kojem se stranac s odobrenim stalnim boravkom nastanio s namjerom da u njemu stalno živi, dostatna je glede reguliranja uvjeta osiguranog stanovanja, budući da se ono preispituje u postupku prijave prebivališta.

Također, Konačnim prijedlogom ZOS-a propušteno je definirati pojam „osigurano stanovanje“, što ostavlja prostor za arbitrarno postupanje koje ne doprinosi pravnoj sigurnosti, a o čemu svjedoče pritužbe građana pučkoj pravobraniteljici vezano za postupke objavljanja prebivališta po službenoj dužnosti.

Također, u svezi novopredloženog stavka 3. članka 96. ZOS-a, potrebno je, pri reguliranju stalnog boravka osoba iz članka 94. stavka 1. ZOS-a (bivše izbjeglice, korisnici programa povratka ili obnove ili stambenog zbrinjavanja, djetetu koje živi u RH, strancu koji je rođen i od rođenja živi na području RH), dodatno osnažiti poziciju stranaca koji imaju čvrstu poveznicu s RH, na način da se propiše iznimka, odnosno da zahtjevu za odobrenje stalnog boravka nisu dužni priložiti valjanu stranu putnu

ispravu u slučaju kada se ona ne može pribaviti u diplomatskom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj, ili kada pribavljanje valjane putne isprave ima za posljedicu razdvajanje obitelji.

Kao i u obrazloženju amandmana 1., i u ovom slučaju radi se o nezavidnoj situaciji u kojoj su se našle osobe koje dugotrajno žive u RH, a koje zbog tranzicijskih i drugih razloga, na koje često nisu mogle osobno utjecati, nisu regulirale državljanstvo neke od novonastalih država na području bivše SFRJ pa, samim time, nisu mogle niti pribaviti nove putne isprave. Kao što smo istakli, takva situacija osobito pogađa članove obitelji hrvatskih državljana, a koji valjanu putnu ispravu nisu mogli pribaviti bez odlaska u matičnu zemlju, što je nerijetko za posljedicu imalo razdvajanje obitelji, osobito roditelja od maloljetne djece na određeno vrijeme. Takva posljedica suprotna je smislu odredbe članka 62. stavka 1. Ustava da je obitelj pod osobitom skrbi države i Konvenciji o pravima djeteta koja propisuje obvezu osiguravanja uvjeta da se dijete ne odvaja od roditelja protiv njihove volje.

II. MJERE OSIGURANJA POVRATKA

AMANDMAN 3. na članak 64. Konačnog prijedloga ZOS-a (nadzor prisilnih udaljenja):

Prijedlog amandmana 3.:

Predloženi članak 64. mijenja se na način:

- da se u članku 123. stavku 1. iza riječi „društva“ dodaju riječi „koje se bave zaštitom ljudskih prava.“
- da se iza predloženog stavka 2. dodaje stavak 3. koji glasi: „(3) Ministarstvo će Pravilnikom urediti postupak nadzora i provedbe prisilnog udaljenja.“

Obrazloženje amandmana 3.:

Predlažemo da se izmjenom članka 64. Konačnog prijedloga ZOS-a dopuni članak 123. stavak 1. na način da se osigura učinkovito obavljanje promatranja prisilnih udaljenja u slučaju kada MUP sklapa sporazume s drugim državnim tijelima, međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva. Upravo iz tog razloga predlažemo da se radi isključivo o subjektima koji se bave zaštitom ljudskih prava, odnosno, koji imaju relevantno stručno znanje i iskustvo u tom području prava.

Također, za postupak nadzora i provedbe prisilnih udaljenja važni su i sljedeći elementi: kriteriji učinkovitog nadzora udaljenja; obvezni zdravstveni pregled stranca prije provođenja udaljenja; informiranje o razlozima, postupku i pravima te obvezama stranaca za vrijeme prisilnog udaljenja; poštivanje dostojanstva i sigurnosti osoba tijekom provedbe postupka udaljenja; okolnosti i načini primjene sredstava prisile sukladno načelima nužnosti, proporcionalnosti i poštivanja dostojanstva osoba koje se prisilno udaljuju; podnošenje pravnog lijeka protiv bilo kakvog postupanja kojim bi bila povrijeđena prava osobe koja se udaljuje te provođenje učinkovite istrage o tome; educiranost osoba u pratnji stranca prilikom provedbe prisilnog udaljenja. Stoga smatramo značajnim da se prethodno navedeno regulira Pravilnikom donesenim na temelju posebne odredbe ZOS-a.

AMANDMAN 4. na članak 74. Konačnog prijedloga ZOS-a (razlozi i trajanje ograničenja slobode kretanja):

Prijedlog amandmana 4.:

Članak 74. mijenja se na način:

Članak 133. stavak 1. glasi: „(1) Državljanina treće zemlje može se smjestiti u centar ako postoji rizik od izbjegavanja obveze napuštanja EGP-a odnosno Republike Hrvatske sukladno članku 102. stavku 2. i 3. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: rizik od izbjegavanja) ili ako državljanin treće zemlje onemogućava prisilno udaljenje i povratak. Ako udaljenje nije moguće odmah izvršiti, smještaj može trajati do 3 mjeseca ako se radi o osiguranju nazočnosti u postupku donošenja rješenja o protjerivanju (pripremni smještaj), a iznimno do 6 mjeseci ako postoje okolnosti zbog kojih se postupak ne može završiti u roku od 3 mjeseca.“

U članku 133. stavak 2. brišu se alineje 6. i 7.

Obrazloženje amandmana 4.:

Kao razlozi ograničenja slobode kretanja u članku 74. Konačnog prijedloga ZOS-a, kojim se mijenja članak 133., propisuju se rizici od izbjegavanja obveze napuštanja EGP-a odnosno RH i onemogućavanje prisilnog udaljenja i povratka stranca. Prema navedenom proizlazi da Konačni prijedlog ZOS proširuje razloge smještaja u Centar jer kao okolnost za postojanje rizika izbjegavanja obveza napuštanja EGP-a odnosno RH, navodi neposjedovanje dovoljno financijskih sredstava i neosiguran smještaj. Time se neopravdano dovodi u nepovoljniji položaj strance slabijih imovnih prilika jer državljani trećih zemalja često napuštaju državu podrijetla iz ekonomskih razloga, ali prije svega zbog dugogodišnje izloženosti nesigurnosti, nemogućnosti rada i siromaštvu pa je ograničavanje njihove slobode kretanja iz razloga neposjedovanja financijskih sredstava, a time i osiguranog smještaja, neprihvatljivo. Osim toga, MUP, PU i PP kod primjene blažih mjera mogu osigurati smještaj i uzdržavanje, obavljati financijske isplate i druga materijalna davanja, a u tu svrhu mogu osnivati mjesta i centre za privremeni smještaj, pa time i puno ranije doprinijeti izbjegavanju navedenog rizika.

Što se tiče trajanja smještaja stranaca u Centar, uvodi se jedinstveno trajanje od 6 mjeseci svim kategorijama stranaca, što je dulje u odnosu na ZOS, koji je razlikovao pripremni smještaj u centar u trajanju do 3 mjeseca i redovni smještaj do 6 mjeseci. Smatramo da ZID ZOS treba ostaviti postojeće razlikovanje duljine trajanja smještaja u odnosu na razloge, s obzirom da nije obrazloženo zašto se predlaže ukidanje pripremnog smještaja u Centar.

AMANDMAN 5. na članak 73. Konačnog prijedloga ZOS-a (blaže mjere)

Prijedlog amandmana 5.:

Članak 73. stavak 5. mijenja se na način da se u stavku 5. članka 132. riječi „Ministarstvo može osigurati“, zamjenjuje riječima „Ministarstvo je dužno osigurati“ :

Obrazloženje amandmana 5.:

Odredbom 73. Konačnog prijedloga ZOS-a uvodi se novi članak 132. kojim se razrađuju blaže mjere od mjere smještaja u centar: 1. polog putnih isprava; 2. polog određenih financijskih sredstava; 3.

zabrana napuštanja određene adrese smještaja; 4. javljanje u policijsku postaju u određeno vrijeme. Pohvalno je da u vezi primjene blažih mjera MUP, PU, PP mogu osigurati smještaj i uzdržavanje te obavljati financijske isplate i druga materijalna davanja te da u tu svrhu MUP može osnivati mjesta i centre za privremeni smještaj.

Međutim, umjesto mogućnosti, trebalo bi uvesti obvezu osnivanja centara za privremeni smještaj i uzdržavanja stranca u njima.

AMANDMAN 6. na članak 75. Konačnog prijedloga ZOS-a (produljenje ograničenja slobode kretanja)

Prijedlog amandmana 6.:

Članak 75. mijenja se na način da se u točki 3. članka 134. na kraju rečenice briše točka i dodaje „osim kada državljanin treće zemlje nije sam odgovoran za kašnjenje u pribavljanju dokumenata.“

Obrazloženje amandmana 6.:

U članku 75. Konačnog prijedloga ZOS-a koji se odnosi na članak 134., u točki 3. predviđa produljenje smještaja u Centru za 12 mjeseci ako se očekuje dostava putnih i drugih isprava za prisilno udaljenje. Međutim, obzirom da se člankom 121. propisuje dragovoljni odlazak temeljem rješenja o povratku, a radi njegova poticanja MUP, PU, PP mogu pribavljati putne isprave i putne karte te obavljati financijske isplate, potrebno je točku 3. članka 134. jasnije normirati odnosno ostaviti mogućnost njene primjene samo u slučaju ako za ovakvo kasno pribavljanje dokumenata nije odgovoran stranac smješten u Centar.

AMANDMAN 7. na članak 79. Konačnog prijedloga ZOS-a (stroži policijski nadzor)

Prijedlog amandmana 7.:

Brisati stavak 7. članka 138. ZOS-a ili ga preformulirati i uskladiti s ostalim odredbama navedenog članka.

Obrazloženje amandmana 7.:

Predložena odredba članka 138. stavak 7. ZOS-a glasi: Ako upravni sud odluči da je potrebno nastaviti s provođenjem strožeg policijskog nadzora, a centar ne postupi sukladno članku 6. ovog članka, nakon proteka svakih sedam dana provođenja strožeg policijskog nadzora postupit će se na način kako je propisano stavkom 5. ovog članka.

Predloženi stavak 6. istog članka glasi: Centar će odmah prestati s provođenjem strožeg policijskog nadzora kada prestanu razlozi iz stavka 2. ovoga članka ili kada to naloži upravni sud.

Na način kako je sada formuliran prijedlog odredbe članka 138. stavka 7. proizlazi da centar može:

- ne prestati s provođenjem strožeg policijskog nadzora kada prestanu zakonom predviđeni razlozi, dakle, ne pridržavati se odredbe zakona;
- ne postupiti sukladno nalogu upravnog suda.

Obje mogućnosti su neprihvatljive, stoga, predloženu odredbu stavka 7. članka 138. potrebno je brisati ili preformulirati na način da je razumljiva i u skladu s zakonom.

AMANDMAN 8. na članak 80. Konačnog prijedloga ZOS-a vezano za članak 138. a (otпуст i ponovni smještaj u centar)

Prijedlog amandmana 8:

Članak 80. mijenja se na tako da se članku 138.a na kraju stavka 1. dodaje rečenica: „Državljaninu treće zemlje iz ovog članka omogućit će se privremeni smještaj u odgovarajućoj ustanovi.“

Obrazloženje amandmana 8:

Strancu se može ograničiti sloboda kretanja smještajem u prihvatni centar za strance do šest mjeseci, a potom sukladno čl. 134 produljiti za još najviše 12 mjeseci i pri tome je dužan snositi troškove svog smještaja. Otpuštanjem stranca iz prihvatnog centra nakon znatnog protoka vremena uz naplatu troškova smještaja, a potom i ne osiguravanja privremenog smještaja u odgovarajućoj ustanovi, može za posljedicu imati da stranac rješavanje statusa čeka na slobodi, ovaj put sa možda nikakvim ili znatno umanjenim sredstvima i s ograničenim pravima po osnovi socijalne skrbi.

AMANDMAN 9. na članak 80. Konačnog prijedloga ZOS-a vezano za članak 138. e (privremena odgoda prisilnog udaljenja)

Prijedlog amandmana 9.:

Članak 80. mijenja se na način da se u članku 138. e stavak 2, nakon rečenice „ako bi prilikom izvršenja nastupile ozbiljne teškoće zbog zdravstvenog stanja državljanina treće zemlje“ doda rečenica „koje se utvrđuje zdravstvenim pregledom.“

Obrazloženje amandmana 9.:

Člankom 80. Konačnog prijedloga ZOS-a dodaje se i članak 138.e u kojem je u stavku 2. propisano da se prisilno udaljenje može privremeno odgoditi ako strancu nije utvrđen identitet, zbog nemogućnosti prijevoza, ako bi prilikom izvršenja nastupile ozbiljne teškoće zbog zdravstvenog stanja stranca ili ako postoje drugi razlozi zbog kojih stranca nije moguće prisilno udaljiti. Potrebno je dodati da se zdravstveno stanje stranca utvrđuje liječničkim pregledom na način kako smo obrazložili i kod članka 123.

AMANDMAN 10. na članak 62. Konačnog prijedloga ZOS-a (dragovoljni odlazak)

Prijedlog amandmana 10.:

Članak 62. Konačnog prijedloga ZOS-a mijenja se način da se u članku 121. na kraju stavka 3. dodaje rečenica: „Ministarstvo će strancu, na jeziku koji razumije, pružiti sve potrebne informacije o postojećim programima dragovoljnih povrataka.“

Članak 62. Konačnog prijedloga ZOS-a mijenja se na način da se u članku 121. dodaje stavak 5. koji glasi: „Za vrijeme dok stranac čeka dragovoljni povratak, a ako ne posjeduje financijska sredstva osigurati će mu se odgovarajući smještaj.“

Obrazloženje amandmana 10.:

Budući da programi dragovoljnih povratka do sada nisu postojali, pohvalno je da se pristupilo njihovom uvođenju, međutim, potrebno je propisati i kako će Ministarstvo strancu, na jeziku koji razumije, pružiti sve potrebne informacije o postojećim programima dragovoljnih povratka jer jedino osiguravanjem prevođenja stranac može dati svoj informirani pristanak i biti aktivni sudionik u organizaciji povratka

Također, predlažemo dodati novu odredbu kao još jednu mjeru poticanja dragovoljnog povratka i osiguranja poštivanja prava stranaca za vrijeme boravka u RH, kojom se određuje da će se strancu za vrijeme dok čeka dragovoljni povratak, a ako ne posjeduje financijska sredstva, osigurati odgovarajući smještaj.

AMANDMAN 11. na članak 24. Konačnog prijedloga ZOS-a (godišnja kvota za zapošljavanje stranaca):

Prijedlog amandmana 11:

Članak 24. mijenja se na način da se članku 74. stavak 3 mijenja i glasi:

- (1) Godišnja kvota za zapošljavanje državljana trećih zemalja utvrđuje se u skladu s migracijskom politikom i stanjem na tržištu rada,“

Obrazloženje amandmana 11.

Člankom 24. Konačnog prijedloga ZOS-a u kojim se mijenja članak 74. stavak 3. ZOS-a, predviđeno je kako će se godišnja kvota za zapošljavanje stranaca utvrđivati u skladu sa stanjem na tržištu rada, dok postojeća odredba ZOS-a određuje da se godišnja kvota za zapošljavanje stranaca utvrđuje u skladu s migracijskom politikom i stanjem na tržištu rada. Predloženo isključivanje migracijske politike suprotno je njenoj svrsi da usmjeri migracijska kretanja u korist gospodarskog i socijalnog razvitka države i društva, i njenom cilju da sva državna tijela, kao i ostali dionici, pravodobno i usklađeno djeluju na pronalaženju djelotvornih odgovora na pozitivne i negativne učinke migracijskih kretanja. Iako RH trenutno nema važeću migracijsku politiku, uslijed čega je pučka pravobraniteljica i dala preporuku da se migracijska i integracijska politika izrade, kao preduvjet za poticanje migracija koje pridonose gospodarskom rastu, ona bi trebala biti izrađena te uzeta u obzir pri utvrđivanju godišnje kvote za zapošljavanje stranaca.

S poštovanjem,

PUČKA PRAVOBRANITELJICA

Lora Vidović